

[Hans Hansen.]

forøget Indtægt for Stat og Kommuner af de stærke Stigninger i Grundværdien i og omkring vore Byer og Handelspladser paa Grund af den stærke Befolkningsstilvækst og offentlige Foranstaltninger; det vil sige, at samtidig med, at Befolkningen stiger, og samtidig med Anlæg af Veje og Havne, forbedret Retssikkerhed o. s. v. følger ogsaa højere Indkomster for Fællesskabet. Derfor afgiver Grundskylden baade et sundt og et retfærdigt Grundlag for den offentlige Økonomi. Dette synes vore Politikere at have overset, og derfor er vor Tids liberale Politik i Virkeligheden kommet til at svæve saa underligt i Luften. I Grundskylden ligger ikke blot gemt en Række sociale Spørgsmaal — Aarsagen til sociale Nødstilstande, men deri ligger ogsaa gemt Nødvendigheden af at opretholde et Skattesystem, der griber ind i Produktionen og skaber Kamp og Klassepolitik i Befolkningen og i de politiske Forhandlinger.

Den Fejl, der blev begaaet i 1903, da Hartkornsskatterne afløstes af Ejendoms-skylden, er aabenbar. I Stedet for at afløse Hartkornsskatterne skulde man, som Grundskyldsfolkene den Gang hævdede, have moderniseret Hartkornsskatterne, det vil sige, man skulde have taget Beliggenheds-værdien af den Jordværdi, der er en Følge af de forbedrede Driftsmetoder, med og indført en rationel Grundskyld til Afløsning af Hartkornsskatterne. Var dette sket, vilde Grundskylden være gaaet ind i Stedet for den Prioritetsgæld, vi fik i Jorden, og det Beløb, vi nu maa betale i Renter af den pantsatte Jordværdi, vilde i Dag være gaaet ind i Statskassen og i Kommunekasserne foruden dette, at til Dels spildte Kræfter, som er sat ind paa Udstykningen, kunde været sparet, og al Jordspekulation havde været umulig. Det kunde være gjort saa meget lettere den Gang, som Skatterne i 1903 til Stat og Kommuner kun udgjorde ca. 120 Mill. Kc.; der vilde derfor den Gang ikke have været de Vanskeligheder ved Overgangen, som jeg indrømmer der nu er; der havde den Gang overhovedet ingen Vanskeligheder, ingen Overgangsspørgsmaal været. Naa, det skete ikke den Gang, og det nytter ikke at opholde sig ved gamle Skader. Det, det drejer sig om nu, er at oprette det, der den Gang blev forsømt — og forsømt af Venstre. Det er det, Retsforbundets Forslag om Overgang fra Skat til Skyld tager Sigte paa.

Om Lovforslagets Gennemførelse vil jeg gerne gøre et Par Bemærkninger. Meningen med Lovforslaget er, som sagt, ikke, at

Staten paa nogen Maade skal overtage Jorden eller have med Jorden at skaffe, den skal kun inddrage Renten. Spørgsmaalet bliver da først dette: Hvem ejer Grundrenten her i Landet. Tager vi en Opgørelse over samtlige Ejendomme her i Landet, viser det sig, at der er en Prioritetsgæld paa lige ved 8 Milliarder, den samlede Ejendomsskyld er godt 12 Milliarder; efter denne Opgørelse ejer Skødehaverne altsaa kun ca. en Trediedel af deres Ejendomme. Om dette vil sige, at Skødehaverne kun ejer en Trediedel af Jordværdien, kan jeg ikke sige, men med nogen Ret kan man sikkert hævde, at de ca. 5 Milliarder, som Jordværdien er ansat til i Skyld, foruden den Grundskyld, der nu opkræves til Stat og Kommuner, praktisk talt er prioriteret, og det kan sikkert hævdes, at som Helhed ejer Skødehaverne ikke Jorden, og de maa derfor aflevere Grundrenten. Dette vigtige Forhold var i sin Tid, for over 40 Aar siden, Grundskyldens Forkæmper den Gang, nuværende Formand for Fyns Husmandsskole, Jacob E. Lange, inde paa, og han spurgte i Anledning af disse Betragtninger Henry George, som gav Tilslutning til den Betragtning, Jacob E. Lange den Gang hævdede, nemlig Fordelingen af den paaagte Grundskyld mellem Skødehaver og Prioritetssejer.

Jeg tror, det har været skæbnesvangert for Grundskyldsreformens praktiske Gennemførelse, at man har undladt at rejse dette naturlige Krav, fordi der igennem er skabt en berettiget Uvillie hos Skødehaverne med den store Gæld.

Selv om Paaligningen af Grundskyld med Afløsning af Skatter for nogle Aar siden ikke betød noget aarligt Tab, saa vilde det pludselig gennemført nu betyde økonomisk Ruin for Tusinder af Landmænd, og selv om det under en langsom Gennemførelse maaske ikke vilde faa saa voldsomme Følger, er der dog ingen Mening i at rejse Krav om en Reform, der, selv om det kan paapeges, at den er teoretisk retfærdig, dog vilde betyde økonomisk Tab for mange Mennesker, der ikke sidder med uretmæssige Fordele.

Derfor indeholder Forslaget en Bestemmelse om, at der i den paalignede Grundskyld skal gives Afkortning for Prioritetsgæld. Denne Bestemmelse er et Udtryk for, at vi ønsker, at Grundskylden skal opkræves hos dem, der ejer og oppebærer Grundrenten.

Et andet Spørgsmaal, som melder sig, er, hvor hurtigt Grundskylden og hele Reformen om Overgang fra Skat til Skyld kan gennemføres. Her er det jo klart, at for